

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ทักษะเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียน ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทย ระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทศศาสนาวันทิพย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา" สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อสำรวจทักษะเชิงประเมินของครูอาสาสมัคร และกรรมการโรงเรียน ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทย ระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทศศาสนาวันทิพย์ประเทศสหรัฐอเมริกา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

1.1 ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งตอบแบบสอบถามทักษะเชิงประเมินหลังจากการทดลองใช้แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 จำนวน 3 คน และระดับ 6 จำนวน 3 คน

1.2 ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทศศาสนาวันทิพย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งตอบแบบสอบถามทักษะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 จำนวน 11 คน และระดับ 6 จำนวน 11 คน

1.3 กรรมการโรงเรียนพระพุทศศาสนาวันทิพย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งตอบแบบสอบถามทักษะเชิงประเมินต่อภาพรวมของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 จำนวน 9 คน และระดับ 6 จำนวน 9 คน

1.4 นักเรียนโรงเรียนพระพุทศศาสนาวันทิพย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ และตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ก่อนและหลังการทดลองใช้แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 จำนวน 58 คน ระดับ 6 จำนวน 65 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับ 5 และระดับ 6

2.2 สำระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับ 5 และระดับ 6

2.3 แบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมิน

2.3.1 แบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินของครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6

2.3.2 แบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินของครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธรศาสนามวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6

2.3.3 แบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินของกรรมการโรงเรียนพระพุทธรศาสนามวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อสำระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6

2.4 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6

2.4.1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ที่ครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละแผนการสอน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังการทดลองใช้แผนการสอนแต่ละแผน

2.4.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกแผนการสอน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองใช้แผนการสอน

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียน ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การทดลองใช้แผนการสอน

3.1.1 สร้างเสริมสมรรถภาพของครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ 7 พฤษภาคม ถึงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2531

3.1.2 ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ไปทดลองใช้ในโรงเรียนพระพุทธรศาสนามวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม

พ.ศ.2531 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ รวมระดับละ 26 ครั้ง (26 แผนการสอน)

3.2 การตอบแบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมิน

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามอธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งรับคืนด้วยตัวเองดังนี้

3.2.1 แจกให้ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อตอบแบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินหลังการทดลองใช้แผนการสอน ระดับ 5 จำนวน 3 คน และระดับ 6 จำนวน 3 คน และรับคืน

3.2.2 แจกให้ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อตอบแบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินหลังจากพิจารณาแผนการสอน ระดับ 5 จำนวน 11 คน และระดับ 6 จำนวน 11 คน และรับคืน

3.2.3 แจกให้กรรมการโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อตอบแบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินหลังจากพิจารณาสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอน ระดับ 5 จำนวน 9 คน ระดับ 6 จำนวน 9 คน และรับคืน

3.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย

3.3.1 ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองใช้แผนการสอนแต่ละแผน ระดับ 5 จำนวนนักเรียน แผนการสอนละ 33 ถึง 40 คน คิดเป็นร้อยละ 56.90 ถึง 68.97 ระดับ 6 จำนวนนักเรียน แผนการสอนละ 64 ถึง 65 คน คิดเป็นร้อยละ 98.40 ถึง 100

3.3.2 ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองใช้แผนการสอน ระดับ 5 จำนวนนักเรียน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 94.83 และระดับ 6 จำนวนนักเรียน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 81.54

3.4 การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนคณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แจกแบบสอบถามให้นักเรียนหลังการทดลองใช้แผนการสอน และรับคืน ระดับ 5 จำนวนแผนการสอนละ 12 ถึง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20.68 ถึง 31.03 และระดับ 6 จำนวนแผนการสอน

ละ 37 ถึง 43 คน คิดเป็นร้อยละ 56.92 ถึง 66.15

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามของตัวอย่างประชากรทั้งหมด มาแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4.2 นำข้อมูลทัศนคติเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน มาวิเคราะห์หาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 นำข้อมูลทัศนคติเชิงประเมินของกรรมการโรงเรียน มาวิเคราะห์หาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4.4 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4.4.1 นำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองใช้แผนการสอนแต่ละแผน มาตรวจให้คะแนน วิเคราะห์หาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความนัยสำคัญ ของผลต่างของคะแนนตรงกลางกับมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนหลังการทดลองใช้แผนการสอนแต่ละแผน เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง เรียงตามลำดับแผนการสอน

4.4.2 นำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้แผนการสอน นำมาตรวจให้คะแนน วิเคราะห์หาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความนัยสำคัญของผลต่างของมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนก่อนและหลังการทดลองใช้แผนการสอน เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4.5 ข้อมูลปัญหา ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็น

4.5.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษาภายนอก โรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง โดยเรียงตามลำดับแผนการสอน

4.5.2 ความคิดเห็นด้านเหตุผลความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง โดยเรียงตามลำดับแผนการสอน และเรียงจากมากไปหาน้อย

4.5.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยทักษะเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียน ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทย ระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ปรากฏผลการวิจัย โดยแยกตามระดับชั้นดังนี้

แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5

1. ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 ทักษะเชิงประเมินหลังการทดลองใช้แผนการสอน ในด้านองค์ประกอบของแผนการสอน มีคุณภาพดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้ มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมินและทุกแผนการสอน

เนื้อหา ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ยกเว้นในแผนการสอนที่ 16 ความเหมาะสมกับระยะเวลาในการสอน มีคุณภาพปานกลาง

กิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มากถึงมากที่สุดทุกแผนการสอน เหมาะสมกับระยะเวลาในการสอนส่วนใหญ่มีคุณภาพมากและมากที่สุด ยกเว้นในแผนการสอนที่ 6, 10 และ 15 มีคุณภาพปานกลาง ในด้านรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีลักษณะเร้าความสนใจนักเรียนมีส่วนร่วมบรรยากาศในการเรียนดีมากและมากที่สุด ยกเว้น กิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการสอนต่อไปนี้มีคุณภาพปานกลาง คือ แผนการสอนที่ 1 ร้องเพลงสวัสดี, แสดงท่าทางประกอบเพลง แผนการสอนที่ 2 ร้องเพลงสวัสดีและแสดงท่าทางประกอบ, ร้องเพลงมาตราตัวสะกด แผนการสอนที่ 13 ร้องเพลงยักษ์ แผนการสอนที่ 17 ร้องเพลงลิง แผนการสอนที่ 18 อ่านทำนองเสนาะ, อ่านบัตรคำ และแผนการสอนที่ 23 ร้องเพลงยักษ์

สื่อการสอน มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน

แบบฝึกทักษะ มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน

การวัดและประเมินผล มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน

1.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ นักเรียนไม่ยอมร้องเพลงและมีกิจกรรมน้อยเกินไป รองลงมาคือ มีเนื้อหาค่อนข้างน้อย นอกนั้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนไม่สนใจในบางเนื้อหาหรือบางกิจกรรม และบางเนื้อหาหรือบางกิจกรรมนักเรียนเข้าใจยาก ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่จะเป็นการเสนอกิจกรรมเพิ่มเติมที่น่าสนใจได้แก่เกมการแข่งขันต่าง ๆ รวมทั้งแนะนำวิธีสอนในบางเนื้อหาที่ค่อนข้างยากสำหรับนักเรียน

2. ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.1 ทักษะเชิงประเมินต่อแผนการสอน ในด้านองค์ประกอบของแผนการสอนและความเข้าใจในการใช้แผนการสอน ว่ามีคุณภาพดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้ มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน

เนื้อหา มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน มีความเหมาะสมมาก ถึงมากที่สุด ทุกกิจกรรม และทุกแผนการสอน

สื่อการสอน มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน

แบบฝึกทักษะ มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน

การวัดและประเมินผล มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน

ความเข้าใจในการใช้แผนการสอน แผนการสอนนี้สามารถนำไปปฏิบัติได้และช่วยให้สอนได้ดีและสะดวกขึ้นมาก ถึงมากที่สุด ทุกแผนการสอน

2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาไม่สัมพันธ์กับสภาพสังคมของเด็ก รองลงมาคือเนื้อหาหรือกิจกรรมมีมากเกินไป และแบบฝึกทักษะมีข้อบกพร่อง ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ให้ปรับปรุงด้านเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมของนักเรียน รองลงมาคือคำแนะนำในเรื่องการจัดอันดับแผนการสอน แนะนำสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และแนะนำให้ปรับปรุงแบบฝึกทักษะให้ดีขึ้น

3. นักเรียนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1 ผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย หลังการทดลองใช้แผนการสอนแต่ละแผน มีคะแนนเฉลี่ยสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกแผนการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย หลังการทดลองใช้แผนการสอนทั้งหมด มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองใช้แผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมของกิจกรรมแต่ละแผนการสอน ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจปานกลาง และมีความพึงพอใจมากในแผนการสอนต่อไปนี้ คือ แผนการสอนที่ 2, 3, 4, 5, 7, 11 และ 26

ความพึงพอใจในรายละเอียดของกิจกรรมในแต่ละแผนการสอน ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจปานกลาง และมีความพึงพอใจมากในกิจกรรมในแผนการสอนต่อไปนี้คือ แผนการสอนที่ 2 แข่งขันเกมลูกหาแม่, แข่งขันเกมคัดเลือกคำ แผนการสอนที่ 3 เล่นเกมจับคู่คำกับภาพ แผนการสอนที่ 4 เล่นเกมทายคำไต่บันไดคว้าวาฬ แผนการสอนที่ 5 เล่นเกมบัตรคำวิเศษ แผนการสอนที่ 16 ฟังครูเล่านิทานคำกลอน แผนการสอนที่ 22 ร้องเพลงว่าว และแผนการสอนที่ 24 เล่นเกมบ้านฉันอยู่ไหน

3.2 ความคิดเห็นด้านเหตุผลความพึงพอใจ เหตุผลที่พึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดคือ สนุก รองลงมาคือ ชอบเขียน ชอบอ่าน ชอบนิทาน ชอบภาพประกอบ ชอบร้องเพลง ตลก รู้วิธีทำ และน่าสนใจ ส่วนเหตุผลที่ไม่พึงพอใจมากที่สุดคือ ไม่สนุก ทำผิดมาก เล่นเกมแพ้ ยาก ไม่ชอบร้องเพลง ร้องไม่เป็น อาย และเคยเรียนมาแล้ว นักเรียน แสดงเหตุผลด้านความพึงพอใจมากกว่าไม่พึงพอใจทุกแผนการสอน

4. กรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

4.1 ทิศนะเชิงประเมินต่อสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอน ในด้านองค์ประกอบต่าง ๆ ว่ามีคุณภาพดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไปของแผนการสอน มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน

หน่วยเนื้อหา มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน

ภาพรวมของกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ยกเว้น

การฝึกต่อคำคล้องจองและคำหึงเพยปากเปล่า และการอ่านออกเสียงอ่านในใจจับใจความอ่านทำนองเสนาะ มีคุณภาพปานกลาง

สื่อการสอนทุกประเภทที่ใช้ในแผนการสอน มีความเหมาะสม มาก ถึงมากที่สุด และส่วนมากจัดหาและผลิตได้ง่าย

ลักษณะทั่วไปของแบบฝึกหัดหัดหัด มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน

วิธีการวัดและประเมินผล มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน

4.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ สรุปได้เป็น 3 ด้านคือ

ด้านหลักสูตรและวิธีสอน ปัญหาที่พบคือ ไม่มีหลักสูตรเป็นมาตรฐาน การเรียนไม่ต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะคือต้องการมีหลักสูตรและแผนการสอนที่เป็นมาตรฐาน และควรมีหลักสูตรในระดับที่สูงขึ้นไปอีก นอกจากนั้นเป็นการแนะนำในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

ด้านตัวครู ปัญหาที่พบคือ ความพร้อม เวลาในการเตรียมการสอน และความรับผิดชอบยังมีน้อย การสอนยังไม่เป็นมาตรฐาน ครูไม่มีความรู้ทางการสอน ข้อเสนอแนะคือ ต้องการให้คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แนะนำการสอนแนะนำเทคนิคใหม่ ๆ และการจัดสื่อการสอนให้แก่ครูอาสาสมัคร

ด้านผู้ปกครอง ปัญหาที่พบคือ ผู้ปกครองใช้ภาษาไทยกับนักเรียนน้อยเกินไป ข้อเสนอแนะคือ ให้ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการใช้ภาษาไทยกับนักเรียนให้มากขึ้นและสม่ำเสมอ

แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 6

1. ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 ทักษะเชิงประเมินหลังการทดลองใช้แผนการสอน ในด้านองค์ประกอบของแผนการสอน มีคุณภาพดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ยกเว้น ในแผนการสอนที่ 22 มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมของนักเรียนปานกลาง

เนื้อหา ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ยกเว้นในแผนการสอนที่ 8 และ 11 มีความเหมาะสมกับระยะเวลาในการสอนปานกลาง ในแผนการสอนที่ 2 และ 3 สอดคล้องกับสภาพสังคมของนักเรียนปานกลาง ในแผนการสอนที่ 2 มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันปานกลาง

กิจกรรมการเรียนการสอน มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมินและทุกแผนการสอน ในด้านรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ยกเว้นกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการสอนต่อไปนี้มีคุณภาพปานกลาง คือ แผนการสอนที่ 2 ร้องเพลงแรงสามัคคี แผนการสอนที่ 3 ร้องเพลงร่ำวงนับเงิน แผนการสอนที่ 9 ร้องเพลงระบำเจ็ดก้าว แผนการสอนที่ 19 ฟังเทปทำนองเสนาะ, ฝึกอ่านทำนองเสนาะ แผนการสอนที่ 20 อ่านทำนองเสนาะ

สื่อการสอน มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุดทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอนแบบฝึกทักษะ ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ยกเว้น ในแผนการสอนที่ 9 และ 12 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นปานกลาง ในแผนการสอนที่ 9 ได้รับความสนใจของนักเรียนปานกลาง

การวัดและประเมินผล มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมินและทุกแผนการสอน

1.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือนักเรียนไม่ชอบทำกิจกรรมบางกิจกรรมโดยเฉพาะไม่ชอบร้องเพลง รองลงมาคือข้อบกพร่องต่าง ๆ ในแบบฝึกทักษะ ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่แนะนำให้เพิ่มกิจกรรมและเนื้อหาบางเนื้อหา รองลงมาคือปรับปรุงแบบฝึกทักษะให้ชัดเจนและถูกต้อง

2. ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.1 ทักษะเชิงประเมินต่อแผนการสอน ในด้านองค์ประกอบของแผนการสอนและความเข้าใจในการใช้แผนการสอน ว่ามีคุณภาพดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ยกเว้น ในแผนการสอนที่ 22 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและสภาพสังคมของนักเรียนปานกลาง และในแผนการสอนที่ 24 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นปานกลาง

เนื้อหา ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ยกเว้น ในแผนการสอนที่ 24 มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียนปานกลาง ในแผนการสอนที่ 7, 19, 21, 22, 23, 24 และ 25 มีปริมาณพอเหมาะกับเวลาปานกลาง

กิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมากถึงมากที่สุด ยกเว้น กิจกรรมในแผนการสอนต่อไปนี้มีคุณภาพปานกลาง คือ แผนการสอนที่ 9 ร้องเพลงระบำเจ็ด

ก้าว แผนการสอนที่ 19 ฟังครูอธิบายเรื่องเครื่องดนตรีไทย และแผนการสอนที่ 24 สนทนาเรื่อง การเทศมหาชาติ

สื่อการสอน มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน แบบฝึกทักษะ มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน การวัดและประเมินผล มีคุณภาพมาก ทุกรายการประเมิน และทุกแผนการสอน ความเข้าใจในการใช้แผนการสอน แผนการสอนนี้สามารถนำไปปฏิบัติได้และ ช่วยให้สอนได้ดีและสะดวกขึ้นมาก ทุกแผนการสอน

2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือเนื้อหายากและยาวเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลา ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่แนะนำให้กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน

3. นักเรียนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1 ผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย หลังการทดลองใช้แผน การสอนแต่ละแผน มีคะแนน เฉลี่ยสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกแผนการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย หลังการทดลองใช้แผนการ สอนทั้งหมด มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองใช้แผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมของกิจกรรมแต่ละแผน การสอน ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจปานกลาง และมีความพึงพอใจมากในแผนการสอนที่ 13 และ 17

ความพึงพอใจในรายละเอียดของกิจกรรมในแต่ละแผนการสอน ส่วนใหญ่มีความ พึงพอใจปานกลาง และมีความพึงพอใจมากในกิจกรรมในแผนการสอนต่อไปนี้คือ แผนการสอนที่ 13 อ่านแบบฝึกการอ่าน และ เล่นเกมจับคู่คำคล้องจอง แผนการสอนที่ 17 ร้องเพลงงูกินหาง, แสดง ท่าทางประกอบเพลง และ เล่นเกมเด็ก แผนการสอนที่ 18 ร้องเพลงงูกินหาง

3.2 ความคิดเห็นด้านเหตุผลความพึงพอใจ เหตุผลที่นักเรียนพึงพอใจในกิจกรรม การเรียนการสอนมากที่สุดคือ สนุก รวดลงมากคือ ง่าย อยากรู้ ได้ความรู้ น่าสนใจ ได้รู้ความสามารถ ของตนเอง ได้ใช้ความคิด ส่วนเหตุผลที่นักเรียนไม่พึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด คือ เบื่อ รวดลงมากคือ ไม่สนุก ไม่เข้าใจ รู้มาแล้ว ยาวเกินไป ยาก และซ้ำๆ และส่วนใหญ่ัก เรียนแสดงเหตุผลความพึงพอใจมากกว่าเหตุผลที่ไม่พึงพอใจ ยกเว้นในแผนการสอนที่ 12 นักเรียน

แสดงความคิดเห็นเห็นคุณค่าผลที่ไม่พึงพอใจมากกว่าเหตุผลที่พึงพอใจ

4. กรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

4.1 ทักษะเชิงประเมินต่อสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอน ในด้านองค์ประกอบต่าง ๆ ว่ามีคุณภาพดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไปของแผนการสอน มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน

หน่วยเนื้อหา มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน

ภาพรวมของกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ยกเว้นการทำท่าทางเลียนแบบสัตว์, การแสดงบทบาทสมมติ, การร่วมกันจัดป้ายนิเทศ, การฝึกย่อความ และการฝึกต่อคำคล้องจองสุภาษิตคำพังเพยปากเปล่า มีคุณภาพปานกลาง

สื่อการสอนทุกประเภทที่ใช้ในแผนการสอน ส่วนมากจัดหาและผลิตได้ง่ายมาก และมีความเหมาะสมมากทุกประเภท

ลักษณะทั่วไปของแบบฝึกทักษะ มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน

วิธีการวัดและประเมินผล มีคุณภาพมากทุกรายการประเมิน

4.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ สรุปได้เป็น 3 ด้านคือ

ด้านหลักสูตรและวิธีสอน ปัญหาที่พบคือ นักเรียนมีพื้นฐานแตกต่างกันทำให้จัดกลุ่มยาก นักเรียนไม่มีเวลาทำการบ้าน เวลาน้อยเกินไปและไม่ต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะคือ จัดกลุ่มนักเรียนให้มากขึ้น ให้การบ้านนักเรียนแต่น้อย ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันปฏิบัติต่อนักเรียนโดยเน้นวัฒนธรรมไทย

ด้านตัวครู ปัญหาที่พบคือ ขาดครูที่ชำนาญในการสอน ข้อเสนอแนะคือ เพิ่มปริมาณครูให้มากขึ้น ควรมีผู้ชำนาญในการจัดการเรียนการสอนมาช่วยดำเนินงานในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ด้านผู้ปกครอง ปัญหาที่พบคือ ไม่มีเวลามาส่งนักเรียนทำให้นักเรียนขาดเรียน ข้อเสนอแนะคือ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับส่ง หรือผู้ปกครองที่อยู่ใกล้ เคียงผลัดกันรับส่งนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาปรับปรุงแผนการสอน ทั้ง 2 ระดับชั้น แล้วเสนอเป็นแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย สำหรับเด็กไทย ระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ประเทศสหรัฐอเมริกา ฉบับสมบูรณ์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ทักษะเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียน ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทย ระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทธรศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา นำมาอภิปรายในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. คุณภาพของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ระดับละ 26 แผนการสอน รวม 52 แผนการสอน จากการสรุปผลการวิจัยทักษะเชิงประเมินของครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธรศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธรศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ในด้านองค์ประกอบของสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอน และองค์ประกอบของแผนการสอน ดังนี้

1.1 จุดประสงค์

1.1.1 จุดประสงค์ทั่วไปของสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอน

จากการวิจัยพบว่า กรรมการโรงเรียนพระพุทธรศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงทักษะเชิงประเมินต่อสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ในด้านจุดประสงค์ทั่วไป ของแผนการสอนว่า ความหมายของข้อความในจุดประสงค์มีความชัดเจน เข้าใจง่ายมาก และจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและสภาพสังคมของนักเรียนมาก ทั้งนี้เพราะจุดประสงค์ทั่วไปของแผนการสอน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา สำหรับเด็กไทย โรงเรียนพระพุทธรศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้สามารถสื่อความหมายและแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย และวัฒนธรรมไทยได้
2. เพื่ออบรมโดยสอดคล้องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา และบ่มนิสัยให้นักเรียนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี
3. เพื่อสร้างความเข้าใจและปลูกฝังสำนึกในคุณค่าของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมทั้งมีความภาคภูมิใจในเอกราชและเอกลักษณ์ของชาติไทย
4. เพื่อฝึกหัดกิจกรรมมารยาทและการปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมไทย

5. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และความสามารถเพียงพอที่จะสอบวัดความรู้ เพื่อรับเกียรติบัตร และ/หรือ ประกาศนียบัตรประโยคประถมศึกษา ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการได้ (สุนน อมรวินวัฒน์ และคณะ 2532: 11-12)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั่วไปของหมวดวิชาภาษาไทย, ศิลปวัฒนธรรมไทย และหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในหลักสูตรประถมศึกษาประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ พุทธศักราช 2530 ดังมีสาระสำคัญดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไปหมวดวิชาภาษาไทย

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ ต้องธำรงรักษาไว้และต้องส่งเสริม
2. เพื่อให้เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย
3. สามารถใช้ทักษะทางภาษาไทย ในการเรียนรู้เรื่องประเทศไทยและวัฒนธรรมไทยอันจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมไทย
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ลักษณะพิเศษของภาษาไทย
5. สามารถใช้ภาษาไทยในการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความซาบซึ้ง และมีนิสัยรักการอ่านภาษาไทย
6. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในความเป็นไทย
7. เพื่อให้เข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของชาติไทย

จุดประสงค์ทั่วไปศิลปวัฒนธรรมไทย

1. เพื่อสร้างความเข้าใจและปลูกฝังความสำนึกในคุณค่าของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมทั้งมีความภาคภูมิใจในเอกราชและเอกลักษณ์ของไทย
2. เพื่ออบรมโดยสอดแทรกหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและบ่มนิสัยให้ ผู้เรียนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี
3. เพื่อฝึกหัดกิจกรรมมารยาทและการปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมไทย
4. เพื่อให้เข้าใจชีวิตและความเป็นอยู่ของสังคมไทย

จุดประสงค์ทั่วไปหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการดำเนินชีวิตทั้งส่วนบุคคลและครอบครัวอย่างมีความสุข
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและ

ประเทศไทย

3. เพื่อให้ผู้เรียน รักและหวงแหนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และภาคภูมิใจในความเป็นไทย

4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประเทศเพื่อนบ้าน และตระหนักถึงผลกระทบต่อประเทศไทย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2530: 5-14)

1.1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

จากการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนใหญ่ มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ในแง่ของความชัดเจนเข้าใจง่าย, เหมาะสมกับระดับชั้นและสภาพสังคมของนักเรียน และครอบคลุมด้านความรู้ทักษะ และเจตคติ ทั้งนี้เพราะ ลักษณะของจุดประสงค์ที่กำหนดในแผนการสอนทุกแผนการสอน เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถชี้แนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนที่จะได้ทราบว่าจะสอนในแต่ละแผนมีจุดหมดยปลายทางอย่างไร และผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรว่า จุดประสงค์จะต้องเขียนไว้อย่างชัดเจน เน้นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สามารถชี้แนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถวัดและสังเกตได้ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2527: 28) และยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะการกำหนดจุดประสงค์ในการสอน ของสมบุญ ชิตพงศ์ (2522: 98-103) ว่า การกำหนดจุดประสงค์ในการสอนแต่ละครั้งแต่ละเรื่องว่าผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือความสามารถใดบ้างนั้น จะต้องพิจารณาในลักษณะเนื้อหาวิชาที่จะสอนนั้นว่าสามารถสร้างเสริมให้เกิดเกิดคุณลักษณะหรือคุณภาพใด การกำหนดจุดประสงค์ จะต้องกำหนดให้ชัดเจนจำเพาะเจาะจง เพื่อการปฏิบัติจริง ควรเป็นจุดประสงค์ที่ระบุถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ผู้สอนสามารถสังเกตได้ วัดได้ ซึ่งนิยามกำหนดในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.2 เนื้อหา

จากการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศ

สหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอน และสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอน ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ว่าเนื้อหาและหน่วยเนื้อหา ส่วนใหญ่มีคุณภาพมากถึงมากที่สุด ในแง่ของความเหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของนักเรียน, มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียน, เหมาะสมกับระยะเวลาในการสอน, สอดคล้องกับสภาพสังคมของนักเรียน, มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน, สอดคล้องกับจุดประสงค์, ส่งเสริมให้เกิดทักษะการฟังหูอ่านและเขียน และส่งเสริมเจตคติในเรื่อง ความเคารพนับถือจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ความรู้สึกผูกพันกับครอบครัว ชุมชน และชาติไทย และเห็นความสำคัญและต้องการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ทั้งนี้เพราะ ผู้วิจัยได้จัดลำดับเนื้อหาจากโครงร่างเนื้อหา ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 จากผลการวิเคราะห์ของ สุนน อมรวิวัฒน์ และยังสามารถตรวจสอบเนื้อหาจากหลักสูตร 4 ฉบับคือ (1) หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (2) หลักสูตรประถมศึกษาสำหรับคนไทยในต่างประเทศ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (3) หลักสูตรระยะสั้นและกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการ สำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ของสุนน อมรวิวัฒน์ และคณะ และ (4) หลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ของวัดธัมมาราม ชिकाโก โดยผู้วิจัยได้ยึดหลักในการสร้างและจัดเนื้อหา ให้เป็นบูรณาการกันระหว่างวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โดยให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาแกน จัดลำดับเนื้อหาตามความยากง่ายและประสบการณ์ก่อนหลัง จากนั้นจึงจัดเนื้อหาวัฒนธรรมไทยให้สัมพันธ์กับเนื้อหาภาษาไทยอย่างผสมกลมกลืนกัน โดยใช้การจัดกิจกรรมเข้าช่วยในการบูรณาการ ในการจัดเนื้อหาในแนวบูรณาการนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการในการสอนแบบบูรณาการของ บันลือ พฤกษ์วัน (2523: 34-35) ว่า ควรใช้ภาษาไทยเป็นวิชาแกน เพราะภาษาไทยเป็นวิชาที่เป็นตัวนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่นได้ก็ จึงต้องมุ่งในด้านการสร้างทักษะในการใช้ภาษาให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนรู้ภาษา และเป็นตัวนำไปสู่การเรียนรู้ทั้งหลายทั้งปวงอีกด้วย และยังกล่าวอีกว่า เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ควรให้เป็นเนื้อหาผสมผสานเป็นกลุ่มเดียวกัน ย่อมเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา มิได้ใช้ประโยชน์ภาษาเองเท่านั้น ยังมุ่งที่จะใช้ภาษาที่เรียนให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้วิชาอื่นได้อย่างผสมกลมกลืนกันไป ทั้งผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะทางภาษาได้มากกว่า กว้างขวางกว่าการจัดการเรียนการสอนในลักษณะอื่น ๆ

1.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ว่ามีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ในแง่ของ การช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้, เหมาะสมกับระยะเวลาในการสอน, มีลักษณะเร้าความสนใจนักเรียนมีส่วนร่วม บรรยากาศในการเรียนดี, มีความเหมาะสมมีความจำเป็นและนำไปปฏิบัติได้ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในแผนการสอนแต่ละแผนได้จากการศึกษาเอกสารตำรา ผลการวิจัย และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่อยู่ในประเทศไทย และเด็กไทยในต่างประเทศ การกำหนดกิจกรรมต่างๆได้คำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์รวมทั้งเหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะและสภาพสังคมของนักเรียน โดยยึดหลักในการจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องกัน ง่ายในการจัดเตรียมจัดหาอุปกรณ์และการจัดกิจกรรม ใช้เวลาในการเตรียมน้อยที่สุด เพราะครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่เป็นผู้ใช้มีปัญหาในด้านความพร้อมในการเตรียมการสอน ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนและไม่มีความรู้ความสามารถพอ ผู้วิจัยจึงต้องใช้คำอธิบายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ละเอียดและชัดเจนมากที่สุด นอกจากนี้แนวในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนการสอน ผู้วิจัยได้ยึดแนวการจัดแบบบูรณาการ ซึ่งประกอบไปด้วยแบบฝึกการอ่านที่เป็นเรื่องราวสั้น ๆ น่าสนใจและใช้เทคนิคในการแต่งหนังสือเด็ก ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายในด้านแบบฝึกทักษะในภายหลัง จัดกิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจ เสริมช่วงความสนใจ และกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะทางภาษาอื่น ๆ มีการฝึกการเล่าเรื่อง การช่วยกันจัดทำแผนภูมิหรือแถบประโยค การจัดนิทรรศการ เพื่อไม่ให้ซ้ำซากในการจัดฝึกทักษะทางภาษา เป็นการขยายประสบการณ์ในการใช้ภาษาได้กว้างขวางขึ้น ส่งเสริมการแสดงออกในการพูด การฟัง สอดแทรกด้วยกิจกรรมทางศิลปะพร้อมด้วยกิจกรรมเกม เพลง และการแสดงละคร ต่าง ๆ เพื่อเสริมช่วงความสนใจ เสริมภาษาได้ดี ฝึกทักษะการใช้ภาษาและการอยู่ร่วมกันได้ในสังคมเป็นอย่างดี ซึ่งแนวการสอนแบบบูรณาการมีความสอดคล้องระหว่างวิธีสอนกับหลักจิตวิทยา ดังนี้

1. การสอนแบบบูรณาการสอดคล้องกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning) กล่าวคือ มุ่งให้เด็กได้ใช้คำที่อ่านในบทเรียน ไปเรียนในวิชาหรือกลุ่มวิชาอื่น ๆ เด็ก

ย่อมจะใช้วิธีการหรือสิ่งทีตนประสบความสำเร็จมาแล้ว ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

2. การสอนแบบบูรณาการสอดคล้องกับทฤษฎีเสริมกำลัง (Theory of Reinforcement) นั่นคือ เด็กจะได้อ่านภาษาเป็นเรื่องราวสั้น ๆ น่าสนใจ มีภาพช่วย ทำให้ประสบความสำเร็จได้ง่าย ทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการที่จะเรียนให้ดียิ่งขึ้น

3. การสอนแบบบูรณาการสอดคล้องกับกฎแห่งผลรับ (Law of Effect) นั่นคือ ผู้เรียนย่อมต้องการทราบผลการเรียน การส่งผลการเรียนได้เร็วที่สุด ย่อมทำให้ผู้เรียนได้ปรับตัวแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ ได้ดี การเอาคำที่อ่านได้ไปขยายการเรียนรู้ในวิชาอื่น การเล่นเกมการแข่งขัน สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลการเรียนให้เด็กได้รู้ทันที เด็กสามารถ ตรวจสอบผลการเรียนได้เอง การสอนแบบนี้จึงช่วยให้ผู้เรียนได้ปรับตัวได้เร็ว รู้จักแก้ไขวิธีเรียนของตน

4. การสอนแบบบูรณาการสอดคล้องกับกฎแห่งการฝังตัว (Law of Fixation) นั่นคือ การสอนแบบนี้มุ่งใช้สิ่งที่เด็กเรียนรู้แล้วนั้นไปใช้ฝึกได้อย่างกว้างขวาง ไม่ซ้ำแบบกัน นับตั้งแต่การใช้เรียนในวิชาอื่น ๆ การเล่นเกม การขับร้องต่าง ๆ ช่วยให้เด็กได้ฝึกมากมายหลายแบบ เป็นการช่วยให้การฝึกทักษะได้มากพอ ถึงขั้นอยู่ตัว ฝังตัว จดจำและใช้ได้คล่องตัว (บันลือ พฤษะวัน 2523: 37-38)

สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการร้องเพลง แสดงท่าทางประกอบเพลง การฟังเทปทำนองเสนาะ และการฝึกอ่านทำนองเสนาะ ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษา นอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียน แสดงทัศนะเชิงประเมินว่ามีคุณภาพปานกลาง ผู้วิจัยขออภิปราย ดังนี้

1. กิจกรรมเพลงและการแสดงท่าทางประกอบเพลงที่มีคุณภาพปานกลางนั้น จากปัญหาและข้อเสนอแนะของครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษา นอกโรงเรียนทำให้ทราบว่า นักเรียนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ประเทศสหรัฐอเมริกา ระดับ 5 และระดับ 6 อยู่ในวัยรุ่น คืออายุระหว่าง 12 - 18 ปี มีความอายุที่จะแสดงออกในการร้องเพลง และส่วนใหญ่ไม่ชอบร้องเพลงและแสดงท่าทางประกอบเพลง จากความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ไม่ชอบที่จะร้องเพลง อายุ เพลงที่ให้ร้องไม่เหมาะกับวัยของตน เพลงบางเพลงยากและยาวเกินไป บางเพลงไม่สนุกสนานเข้าใจ แต่จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่าบางเพลงนักเรียนมีความพึงพอใจมากทั้งในการร้องและการแสดงท่าทางประกอบ เช่น เพลงว่าว ทั้งนี้เพราะมีทำนองและท่าทางประกอบที่

สนุกสนาน ลักษณะของเพลงจึงเป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขในด้านกิจกรรมเพลงและการแสดงท่าทางประกอบเพลง โดยลดความสำคัญของกิจกรรมนี้ลงไม่เน้นให้นักเรียนต้องร้องได้ แต่จะใช้เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน การเชื่อมโยงเนื้อหาและกิจกรรม การสรุปเนื้อหา หรือใช้ประกอบการเล่นเกมเท่านั้น ผู้วิจัยได้เพิ่มคำอธิบายในการใช้กิจกรรมเพลงและการแสดงท่าทางประกอบเพลงเพิ่มเติมลงในแผนการสอน เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจจุดมุ่งหมายของกิจกรรมและสามารถจัดได้เหมาะสม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตัดเพลงบางเพลงที่ไม่สำคัญออก รวมทั้งได้จัดกิจกรรมอื่นมาทดแทนหรือจัดกิจกรรมอื่นให้เลือกตามแต่สถานการณ์ เช่นกิจกรรมการแข่งขัน และปริศนาคำทาย

2. กิจกรรมฟังและอ่านทำนองเสนาะ ที่มีคุณภาพปานกลาง จากความคิดเห็นของนักเรียนพบว่านักเรียนไม่ชอบเพราะไม่สนุก น่าเบื่อ และยากเกินไป ทั้งนี้เพราะทำนองเสนาะซึ่งเป็นทำนองการอ่านที่มีลักษณะการเอื้อน มีเสียงสูงต่ำ มีทำนองซ้ำ แตกต่างจากบทโคลงกลอนของต่างประเทศ ซึ่งนักเรียนไม่คุ้นเคย นักเรียนจึงไม่ค่อยสนใจฝึกรับฟัง และนักเรียนไม่ได้รับฝึกฝนในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มแรก แต่เนื่องจากการฟังและการอ่านทำนองเสนาะเป็นเนื้อหาในหลักสูตรจึงไม่ได้ตัดออก ผู้วิจัยได้แก้ไขโดยพยายามคัดเลือบทกลอนที่ง่ายและสั้น ๆ จัดกิจกรรมฝึกฝนโดยสม่ำเสมอในบทเรียนที่เป็นวรรณคดี และเพลงกล่อมเด็ก และได้ลดความสำคัญลงคือไม่เน้นให้นักเรียนต้องปฏิบัติได้ทุกคน เพียงให้นักเรียนได้รู้จักและคุ้นเคยกับการอ่านทำนองเสนาะ และควรมีการฝึกฝนเป็นครั้งคราวโดยคำนึงถึงช่วงความสนใจของนักเรียน

1.4 สื่อการสอน

จากการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ในด้านสื่อการสอนว่ามีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ทุกแผนการสอน ในแง่ของความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน เหมาะสมกับวัยและเร้าความสนใจของนักเรียน มีความสะดวกในการจัดทำและใช้ได้ง่าย ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสนุกสนาน และมีความเข้าใจในการใช้สื่อการสอนที่ปรากฏในแผนการสอน ทั้งนี้เพราะ สื่อการสอนที่กำหนดในแผนการสอนนั้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกิจกรรม เน้นความละเอียดชัดเจนในด้านคำอธิบายวิธีใช้และวิธีทำ มีรูปภาพประกอบ ทั้งนี้ต้องประหยัดและคุ้มค่าใช้จ่ายใน

การจัดทำและการเก็บรักษา สื่อการสอนที่กำหนดให้จึงมีประโยชน์สำหรับครูในการเตรียมการสอน เพื่อให้เกิดความพร้อม ความสะดวก และความสำเร็จในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เบญจลักษณ์ สุขโภคกิจ (2528: 15-20) ในเรื่องของสื่อการสอนว่า จะต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย และเรื่องที่จะสอน เหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมตลอดจนอำนวยความสะดวก และต้องหาง่ายและมีประสิทธิภาพ

1.5 แบบฝึกทักษะ

จากการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ในด้านแบบฝึกทักษะว่า ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ถึงมากที่สุด ในแง่ของมีความสอดคล้องครอบคลุมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน มีความชัดเจนถูกต้องกับเนื้อหาความรู้และภาษาที่ใช้ สร้างความเข้าใจในบทเรียน เหมาะสมกับระดับชั้น และเร้าความสนใจของนักเรียนได้ดี แบบฝึกทักษะที่ปรากฏในแผนการสอน ประกอบด้วยแบบฝึกการอ่านซึ่งเป็นเรื่องสั้น ๆ สนุกสนานน่าสนใจ มีภาพประกอบ และแบบฝึกที่ดีที่แบบฝึกหลายรูปแบบตามความเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีภาพประกอบเพื่อเร้าความสนใจ โดยผู้วิจัยเน้นแบบฝึกการอ่านที่เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการสอนทั้งการฝึกอ่านเพื่อฝึกทักษะทางภาษาไทย และเนื้อเรื่องที่เป็นวัฒนธรรมไทยให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการสอนแบบบูรณาการของ บันลือ พุทธิยะวัน (2523: 36-42) ว่า การใช้บทเรียนอ่านเป็นเรื่องราวสั้น ๆ ที่น่าสนใจเป็นแกนนำโดยใช้วิธีสอนแบบอ่านเป็นคำเป็นประโยคนำไปสู่การอ่าน มุ่งความเข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวที่อ่าน โดยกำหนดเป้าหมายเฉพาะบทเรียนไว้อย่างย่อเยื้อง สามารถตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน ส่งเสริมและฝึกการใช้ภาษาในบทเรียนและนำไปเรียนในกลุ่มวิชาอื่น จะช่วยเสริมการสอนภาษาไทยได้อย่างกว้างขวาง และได้เรียนรู้วิชาอื่น ๆ พร้อมกันไปได้อย่างดี

ในแบบฝึกทักษะระดับ 6 แผนการสอนที่ 9 และ 12 ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้แสดงทัศนะเชิงประเมินว่ามีคุณภาพปานกลางนั้น จากปัญหาและข้อเสนอแนะพบว่าเป็นเพราะแบบฝึกทักษะในแผนการสอนที่ 9 ยังไม่มีแบบฝึกทางด้านหลักภาษาไทย และนักเรียน

ยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีการเรียงความ ในแผนการสอนที่ 9 นี้ ผู้วิจัยได้วางแผนการสอนเรียงความให้ต่อเนื่องกับแผนการสอนที่ 10 จึงไม่เห็นหลักในการเรียงความมากนัก โดยการให้นักเรียนฝึกแต่งเรื่องราวสั้น ๆ เพื่ออธิบายเหตุผล จึงเลือกเรื่องเพื่อนรักของแวนแกว โดยคัดเอาบางตอน มาเป็นแบบฝึกการอ่าน และเป็นตัวอย่างในการฝึกแต่งเรื่อง สำหรับหลักในการเขียนเรียงความผู้วิจัยได้ใส่ไว้ในแผนการสอนที่ 10 แล้ว และในแบบฝึกทักษะในบทนี้ได้ปรับปรุงในด้านตัวอักษรให้ชัดเจนอ่านง่าย เพิ่มคำศัพท์ที่มีคำอ่านและคำแปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวได้รวดเร็วขึ้น และเพิ่มเติมแบบฝึกทางหลักภาษาไทยมากขึ้นด้วย สำหรับแบบฝึกทักษะในแผนการสอนที่ 12 นั้น เป็นข่าวและเหตุการณ์ คิมผู้วิจัยได้นำข่าวสั้น ๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นสร้างเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดจิ๋ว ซึ่งมีภาษาและสำนวนแบบภาษาหนังสือพิมพ์มากเกินไป นักเรียนจึงไม่เข้าใจเนื้อหา และเป็นข่าวที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา จึงทำให้นักเรียนไม่สนใจเท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับปรุงแบบฝึกทักษะโดยเปลี่ยนข่าวเป็นข่าวของกรณีพิพาท นาคทริฎุณกได้ตำแหน่งนางงามจักรวาลแทน เพราะมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคนไทยในประเทศไทยและคนไทยในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งมีการเน้นเรื่องการใช้มารยาทไทยและชุดแต่งกายแบบไทยที่สร้างชื่อเสียงก้องโลก ภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่ายไม่มีสำนวนหนังสือพิมพ์มากนัก รวมทั้งเพิ่มคำศัพท์ที่มีคำอ่านและคำแปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวได้รวดเร็วขึ้น

1.6 การวัดและประเมินผล

จากการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 ในด้านการวัดและประเมินผล ในแง่ของความชัดเจนและเข้าใจง่าย สอดคล้องกับจุดประสงค์ ครอบคลุมเนื้อหา มีการวัดผลหลายรูปแบบ วัดการเรียนรู้ของนักเรียนได้จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลไว้ 2 วิธีคือ การสังเกต และการตรวจผลงาน โดยระบุรายละเอียดของการสังเกตและการตรวจผลงานไว้อย่างดี โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน วิชัย ราษฎร์ศิริ (2524: 79) ได้เสนอแนะเทคนิคการวัดและประเมินผลไว้ 4 ประการคือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน และการทดสอบ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสังเกตและการตรวจผลงานเพราะการสังเกตจะทำให้ครูได้ศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนก่อนการทำการกิจกรรม

ระหว่างการทำกิจกรรม และหลังการทำกิจกรรม ว่านักเรียนมีพฤติกรรมตามที่จุดประสงค์ในแผนการสอนกำหนดไว้หรือไม่ และการตรวจผลงานจะทำให้รู้ความก้าวหน้าและผลการปฏิบัติงานของนักเรียน ครูสามารถนำการวัดและประเมินผลเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของนักเรียน รวมทั้งวิธีการสอนของครูได้ทันที หลังจากการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง หรือเพื่อปรับปรุงในการเรียนการสอนครั้งต่อไป การวัดผลและการประเมินผลที่กำหนดมุ่งให้ผู้สอนได้ทราบผลการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง เพื่อเป็นประโยชน์ในการรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนเรียน ได้ปรับปรุงการเรียนการสอน และได้ทราบว่า การเรียนการสอนแต่ละครั้งได้บรรลุจุดประสงค์ของแผนการสอนเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับ เอ็ม โทบุญเลี้ยง และกมล สุคประเสริฐ (2519: 30-31) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลว่า ควรวัดเพื่อรู้ความสามารถและพฤติกรรมเบื้องต้นว่าอยู่ในระดับใด วัดระหว่างเรียน เพื่อวางแผนการจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมการเรียนขั้นต่อไปให้เหมาะสม และวัดเมื่อสิ้นสุดการสอนเพื่อรู้ว่าคุณนักเรียนได้บรรลุจุดหมายปลายทางเพียงใด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

จากการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระดับ 5 และระดับ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยหลังการทดลองใช้แผนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกแผนการสอน และผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองใช้แผนการสอนทั้ง 52 แผน (ระดับละ 26 แผน) สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองใช้แผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ทั้งสองระดับชั้น มีประสิทธิภาพทุกแผนการสอน ซึ่งน่าจะเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. คุณภาพของแผนการสอน ดังปรากฏในผลการวิจัยว่าแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยมีคุณภาพมากและมากที่สุด จึงนับว่าแผนการสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบของแผนการสอนคือ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน แบบฝึกหัด และ การวัดและประเมินผล นี้ เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยแนะแนวทางการสอน และสะดวกในการเตรียมการสอน ซึ่งช่วยให้การสอนบรรลุจุดหมาย ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ วิไลวรรณ ตรีศรีชนะมา (2528: 27) ซึ่งกล่าวถึงแผนการสอนว่า แผนการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการสอน แผนการสอนจะบอกถึงแนวคิด ความคิดรวบยอด หลักการ จุดประสงค์ คุณสมบัติที่ต้องการเน้น เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการ

สอน และการวัดผลประเมินผลไว้พร้อมสรรพ แผนการสอนให้ความสะดวกต่อการสอนของครู ในการสอนในระดับประถมศึกษา ครูควรต้องศึกษาแผนการสอน ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนสอน เสมอและนำกิจกรรมที่เสนอแนะในแผนการสอน คู่มือครูไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปรับให้เหมาะสมกับสภาพ นักเรียนก็จะบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน คู่มือครู จึงเห็นได้ว่า แผนการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูต้องใช้ในการเตรียมการสอน

2. ผู้สอน คือครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ทดลองใช้แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 แม้ว่าการจัดการเรียนการสอน จะมุ่งอยู่ที่ตัวเด็กเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนการสอน แต่บทบาทสำคัญที่จะสามารถจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนก็นับว่ามีความสำคัญ ครูอาสาสมัครทุกคนเป็นผู้มีประสบการณ์การสอนมาเป็นอย่างดี มีความรู้ความสามารถในการสอน มีความคล่องแคล่วว่องไว สนใจในการสอน ส่งเสริมนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีความรักใคร่เมตตาสนใจช่วยเหลือและอุทิศเวลาเพื่อเด็ก เป็นผู้ที่สนใจและเข้าใจเรื่องกิจกรรมศิลปะ ขบร้อง ฯลฯ และนำกิจกรรมเหล่านี้มาสร้างความสนใจของเด็ก รู้จักใช้จิตวิทยาที่ช่วยเหลือพฤติกรรมของเด็ก ได้ดี เป็นผู้ที่มีสมาธิที่จะสอนในระดับ 5 และระดับ 6 และมีทัศนคติที่ดีต่อการสอน ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี คุณสมบัติเหล่านี้ของครูอาสาสมัคร จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงอย่างน่าพอใจ คุณสมบัติของครูอาสาสมัครนี้สอดคล้องกับคุณสมบัตินี้ที่ดีของครูที่ดี (เจื้อ สตะเวทิน 2519: 2) คือ ทำตนให้เป็นที่รักใคร่ของศิษย์ มีความเมตตา ให้ความช่วยเหลือศิษย์ เป็นผู้รอบรู้ในด้านจิตวิทยาและใช้จิตวิทยาเป็น ทำตนให้เป็นที่เคารพยำเกรง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี วางตนให้เป็นที่น่าสรรเสริญ การอุทิศเวลาในการสอนด้วยจิตเมตตาและมีอุดมการณ์ที่จะยกระดับจิตของศิษย์ให้สูงขึ้น มีความพยายามสั่งสอนอบรมศิษย์โดยสม่ำเสมอ ใช้วิธีการสอดส่องประสานงานกับทางบ้านเพื่อตักเตือนแนะนำศิษย์ของตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมทั้งจะปรับปรุงวิธีสอนของตน มีเหตุผล รู้จักใช้สติปัญญาแก้ปัญหา เป็นผู้สนใจค้นคว้าปรับปรุงการสอนของตน อบรมแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์และส่วนรวม มีจิตใจแน่วแน่ และฝังแน่นในเรื่องคุณธรรมประจำใจที่ต้องการให้ศิษย์ก้าวหน้าในทางที่ถูก

3. นักเรียนโรงเรียนพระหฤทธศาสนาวินอาทิศย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระดับ 5 และระดับ 6 นี้ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการเรียนรู้ รู้จักปรับตัว เพราะมีความคุ้นเคยต่อระบบโรงเรียน เพื่อน ครู และสถานที่ จึงรู้หน้าที่และสิ่งจำเป็นที่ตนจะปฏิบัติเมื่อมาเรียนใน

โรงเรียนซึ่งมีสภาพการเรียนการสอนที่ถูกจัดให้เหมาะสมอยู่แล้ว รวมทั้งการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนส่งเสริมการแสดงออกตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีการฝึกทักษะเสริมภาษาให้เพียงพอ โดยวิธีการบูรณาการ ย่อมสนองความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทุกแผนการสอน

4. ระยะเวลาในการเรียน การทดลองใช้แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 นี้ ได้ทำการทดลองในช่วงภาคฤดูร้อน ซึ่งนักเรียนมีเวลาเรียนติดต่อกันทุกวัน สัปดาห์ละ 4 วัน เป็นเวลา 7-8 สัปดาห์ เป็นการเรียนที่ต่อเนื่องกัน ทำให้ความคงทนในการเรียนรู้มีมาก นักเรียนจึงยังไม่ลืมเรื่องที่เรียนไปแล้ว จึงสามารถสอนบทเรียนต่อไปได้โดยไม่ต้องเสียเวลาทบทวนมากนัก การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. การปรับปรุงแผนการสอน

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยทั้งสองระดับชั้น โดยอาศัยผลของการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นแนวเดียวกันทุกแผนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่องในบางจุดของแผนการสอน ตามคำแนะนำในปัญหาและข้อเสนอแนะ ของครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งคำนึงถึงความพึงพอใจของนักเรียนให้สอดคล้องกัน ซึ่งทำให้แผนการสอนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมคำศัพท์ที่มีคำอ่านและคำแปลเป็นภาษาอังกฤษทุกแผนการสอนโดยใช้คำจากแบบฝึกการอ่านและแบบฝึกทักษะ รวมทั้งมี KEY TO PRONUNCIATION เพื่อเป็นแบบแผนในการอ่านคำอ่านที่เป็นภาษาอังกฤษ ในรูปของพยัญชนะและสระที่ออกเสียงใกล้เคียงกับพยัญชนะและสระของไทย ซึ่งจะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องในแบบฝึกการอ่านได้อย่างรวดเร็ว การใช้ภาษาอังกฤษช่วยในการอธิบายคำศัพท์ จะเป็นการย่นย่อเวลาได้มาก นักเรียนจะเข้าใจคำหรือเนื้อหาได้รวดเร็วและนักเรียนจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวเชื่อมโยงในการเรียนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ สมักร สุพรรณรัตน์ (2527: 29) ว่าวิธีสอนที่ใช้ประโยชน์ของภาษาของผู้เรียนในการอธิบายมีแนวโน้มที่จะให้ความสะดวกในการเรียน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ก้วน ชาวหนู (2526: 31) ว่า การสอนภาษาไทยแก่ผู้ที่ไม่รู้และใช้ภาษาไทยมาก่อนให้ได้ดี ควรจะมีการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาที่หนึ่งของผู้เรียนเป็นสื่อ การสอนโดยใช้ภาษาที่หนึ่งเข้า

ช่วยได้ผลต่อการเรียนการสอนดีกว่าการสอนโดยใช้ภาษาที่สองล้วน เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และมั่นใจตนเอง

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. นักเรียนหญิงส่วนใหญ่จะมีความสนใจในการเรียนและมีความสามารถในการเรียนรู้ภาษาไทยได้ดีกว่านักเรียนชาย
2. นักเรียนสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมไทยด้านการฝึกปฏิบัติมารยาทไทยต่าง ๆ รวมทั้งการสวดมนต์ได้ดีและรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้ติดตามผู้ปกครองไปวัดเป็นประจำ มีความใกล้ชิดกับพระสงฆ์ ได้รับการอบรมสั่งสอนและฝึกปฏิบัติ รวมทั้งการปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอ จึงเรียนรู้ได้รวดเร็ว และปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว
3. ผู้ปกครองให้ความสนใจ เอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตนในการส่งเสริมให้เรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยที่วัดไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในรัฐใหญ่ ๆ เช่น วัดไทยลอสแอนเจลิส วัดธัมมาราม วัดชิทธรรณทิว เป็นต้น และในบางแห่งต้องเปิดสอนในวันเสาร์ด้วย แนวโน้มของจำนวนนักเรียนจะเพิ่มขึ้นทุกปี ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ทั้งภาคปกติและภาคฤดูร้อน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอบวัดความรู้ระดับประถมศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถสอบวัดความรู้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจและเพิ่มมากขึ้นทุกปี
4. นักเรียนมีความสนใจในการแสดงโดยเฉพาะนาฏศิลป์ไทยเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่าไม่เพียงแต่จะให้ความสนใจในการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยเท่านั้น ในด้านการแสดงออกถึงขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นวัฒนธรรมของไทย นักเรียนก็มีความซาบซึ้งและมีความต้องการความสนใจในการเรียนรู้และพอใจในการแสดงออกด้วย
5. การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ครูอาสาสมัครจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาที่หนึ่งของนักเรียนช่วยในการสื่อความหมาย ซึ่งจะให้นักเรียนเรียนรู้ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
6. นักเรียนในระดับ 5 และระดับ 6 ส่วนใหญ่จะมีความอายไม่ค่อยกล้าแสดงออกทั้งนี้เพราะนักเรียนอยู่ในวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่น เพลงและการแสดงท่าทางประกอบจึงต้องเลือกให้อยู่ในระดับความสนใจของนักเรียนจึงจะใช้ได้ผล จากการสังเกตพบว่านักเรียนในระดับนี้ชอบร้องเพลงและแสดงท่าทางประกอบเพลงที่อยู่ในสมัยนิยม ครูสามารถนำเพลงไทยสากลที่อยู่ในสมัยนิยมมาประกอบการสอนได้เป็นอย่างดีโดยเลือกให้เหมาะสม
7. ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีความ

ต้องการเข้ารับการอบรมการใช้หลักสูตรและแผนการสอน รวมทั้งเทคนิควิธีการสอนและการสร้างสื่อการสอนเป็นอย่างมากแต่มีความไม่สะดวกในเรื่องเวลาในการอบรมเพราะต่างก็มีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากมาย จึงได้เสนอความต้องการเทคโนโลยีเพื่อการอบรม เพราะจะสะดวกและช่วยแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดหลักสูตรที่ต่อเนื่องกับหลักสูตรระดับประถมศึกษา สำหรับโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อสนองความต้องการของนักเรียนที่เรียนจบในระดับประถมศึกษา และสามารถสอบวัดความรู้ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แล้ว ได้เรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยได้ต่อไป
2. ควรจัดให้มีการอบรมครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการสอน การใช้สื่อประกอบการสอน และเพื่อความเข้าใจในการใช้หลักสูตรและแผนการสอน
3. ควรผลิตสื่อการสอนที่ใช้ประกอบแผนการสอน อย่างครบถ้วน และมีการเก็บรักษาอย่างมีระบบ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเตรียมการสอนของครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา
4. ควรมีการผลิตสื่อหรือแบบเรียนที่นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองเมื่อขาดเรียนได้ เช่น เทปโทรทัศน์ แบบเรียนสำเร็จรูป การศึกษาทางไกล เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
5. ควรมีการผลิตข้อทดสอบที่ใช้วัดผลความรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยทุกระดับชั้นที่เป็นมาตรฐาน รวมทั้งข้อทดสอบวัดพื้นฐานความรู้ทางภาษาไทยเพื่อใช้ในการจัดชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยผลการใช้หลักสูตรและแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้ง 6 ระดับ
2. ควรมีการวิจัยการสร้างเครื่องมือวัดพื้นฐานความรู้ทางภาษาไทยที่เป็นมาตรฐาน เพื่อใช้วัดพื้นฐานความรู้ทางภาษาไทยกับเด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา อันจะเป็นประโยชน์ในการจัดชั้นเรียนของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

3. ควรมีการวิจัยการสร้าง เทปโทรทัศน์เพื่อการอบรมการใช้หลักสูตรและแผนการสอน
ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐ
อเมริกา